

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2020 | Week 14

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4
8075 AC Elspeet
Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3
8075 CN Elspeet
Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 5 april 2020

09.30 uur ds. M. Baan te Veenendaal
15.00 uur ds. J.J. Mulder te Krimpen a/d IJssel

D.V. vrijdag 10 april 2020

09.30 uur ds. M. van Kooten
18.30 uur ds. M. van Kooten

Collecten

5 april

1. Diaconie voedselbank Nunspeet
2. Kerk
3. Instandhouding predikantsplaats

10 april

1. Kerk
2. Instandhouding predikantsplaats
3. Kerk

Van harte aanbevolen

Kerkauto

Als u door omstandigheden niet zelf naar de kerk kunt komen en toch graag naar de kerk wilt, dan kunt u gebruik maken van de kerkauto. Wilt u opgehaald en thuisgebracht worden? Neem dan contact op met diaken G. van der Zande telefoonnummer 0620590322

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Zorgcentrum Oranjehof

Er is onder onze bewoners en bezoekers veel zorg en ziekte, zelfs overlijden tav de corona virus. En ook in Elspeet zelf zijn vele ernstig zieken. Elspeet wordt ernstig getroffen.

We worden stil. Wij hebben er geen woorden voor. Maar laten we voortdurend de HEERE smeken om Zijn bewaring en Zijn ondersteuning in alle zorg, ziekte, verdriet en rouw.

Oranjehof is voor u beschikbaar van maandag t/m vrijdag. U/jij kunt altijd bellen voor iets waarvan u denkt.. "wat moet ik hier nu mee" en/of even contact over iets waar u bezorgd over bent of vragen over heeft.

De keuken is open, daar kunt u bestellen. Elke morgen tot 10.00 uur kunt u bestellen, nog voor die zelfde dag.

We zijn bezig om de kerktelefoonuitzendingen vanuit de verschillende kerken in Elspeet uit te breiden.

Volgt u onze berichten daarover op de website www.oranjehof.org en/of belt u naar ons voor informatie.

Tot slot.. we hebben een aantal tablets beschikbaar, zodat ook ouderen gemakkelijker contact kunnen maken met de buitenwereld. Hier zijn geen kosten aan verbonden. Belt u ons, wanneer u (of uw familielid in Elspeet) hiervan gebruik wil maken.

Dank voor uw meeleven. Elspeet daar bent u goed in! Blijf dit ook aan doen naar de mensen om u heen. Nu niet komen bij elkaar. Maar wel bellen, appen, mailen naar elkaar.

Een hartelijke groet vanuit een zorgvol Oranjehof

Bij de diensten

Komende zondag hoopt 's morgens ds. M. Baan voor te gaan en 's middags ons oud gemeentelid ds. J.J. Mulder. Zelf hoop ik mee te luisteren. De diensten in Loosduinen waar ik aanvankelijk heen zou gaan zijn geannuleerd omdat die evangelisatie geen kerkradio/-telefoon heeft en derhalve de diensten niet uitgezonden kunnen worden. Op Goede Vrijdag hoop ik tweemaal voor te gaan. Gods onmisbare zegen toegewenst. Zullen we ook in de huiskamers ons eerbiedig stellen onder Gods getuigenis? De kerkrentmeesters doen hun uiterste best om middels technische middelen u met de diensten verbonden te doen zijn. Opnieuw wil ik tweemaal stilstaan bij een gedeelte uit de Heidelberger Catechismus, en wel zondag 16. Treffender kan niet om op Goede Vrijdag stil te staan bij Zijn nederdaling ter helle, het dragen van Gods toorn en Christus' dood en begravenis. Hazeu maakte ook van deze zondag een berijming die te zingen is op de wijs van Psalm 15:

Wat reën moest Christus onze Heer'
Zich zelfs tot in de dood verlagen?
Omdat gerechtigheid en eer
En waarheid Gods, zich nimmermeer
Met zondaars, kan noch wil verdragen.

Er kon in deze grote nood
Geen andere voldoening wezen
Voor onze schuld, dan door de dood
Des Zoons van God, oneindig groot
En in alle eeuwigheid geprezen!

Wat reën moest Hij begraven zijn?
Omdat daardoor te overtuigen
Dat Hij, in waarheid, niet in schijn
Na zielenangst en smart en pijn
Zich voor de dood had moeten buigen.

Maar zo het waar en zeker is
Dat Christus dood moest heil verwerven
Vanwaar komt dan 't getuigenis
Zo heilig, zeker en gewis
Dat wij dan ook nog moeten sterven?

De dood van ons zal nooit bij God
Voor onze schuld voldoening geven.
Maar trekt ons af van 't slaafs genot
Der zonden en geleidt ons tot
Een eeuwig, heilig zalig leven.

Maar welk zijn toch de nuttigheên
Die wij nog meer, door de offerande
En kruisdood Christi- hier beneen
Verkrijgen- en die ons alleen
Aan God verbinden door die banden?

Dat de oude mens, door zijne kracht
Gekruist, gedood word en begraven-
De boze lust des vlees verzacht
Dat die niet meer in ons met macht
Regeert, noch ons maakt zondeslaven.

Dat wij ook voor Gods Majesteit
Ons zelven tot een offerande
Van ware liefd' en dankbaarheid
Opoff'ren, door de Geest bereid
Om voor Gods eer en dienst t'ontbranden

Wat reden volgt er: Neergedaald
Ter hel- Dat 'k in mijn hoogst bestrijden
Verzekerd zij –met glans omstraald,
Mij troosten mag- zelfs onbepaald,
Door Christus' onuitspreeklijk lijden.

Dat Hij benauwdheid, angst en smart
Verschrikkingen en helse kwalen
Gevoelden aan zijn droevig hart
(Toen Hij door 't lijden werd getart)
Eer Hij mocht heilrijk zegepralen.

Dat Hij, inzonderheid aan 't kruis
Was in de zwaarste smart gezonken;
Waardoor hij mij van 't hels gespuis
Verlost heeft, en in 's Vaders huis
De zaligheid mij heeft geschonken.

Ter overdenking

In deze coronacrisis worden er heel veel dingen gedeeld middels de sociale media. Eén daarvan is een gedicht van Marry de Haan dat collega Hak uit Lienden wereldkundig maakte. Hoe dan ook, waarschijnlijk zijn er met name onder de ouderen die dit gedicht wellicht ontgaan is. Vandaar dat ik ter overdenking doorgeef:

Een virus o zo klein,
Niet met het blote oog te zien.
Verspreidt zich wereldwijd.
De mensen zijn het vertrouwen kwijt.

De mens is in de war.
Hoe zal het ons vergaan?
Geen vertrouwen in de overheid.
Raak ik straks ook mijn baan nog kwijt?

Waar is dat sterke individu.
Die zelf zijn richting wel bepaalt.
Zich niets wil laten gezeggen.
Of een mening op laat leggen?

Experts moeten hun zegje doen.
Maar gissen ook maar wat.
Meer mensen worden ernstig ziek
Is dit nu al de piek?

Ziekenhuizen overvol
Te weinig personeel.
Is er wel capaciteit genoeg?
Wat hebben we nog voor de boeg?

Onzekerheid alom
De winkels raken leeg.
De beurzen staan dik in het rood.
De hele economie is uit het lood.

Het hele land ligt stil.
Evenementen worden afgelast.
We sluiten zelfs de kerken
Om het virus in te perken.

Wie had er ooit gedacht
Dat het eens zo ver zou komen?
Dat alles wat zo gewoon leek
In één klap helemaal bezweek.

Zet het u niet aan het denken?
Wie heeft hier eigenlijk de macht?
Zijn het de wereldleiders?
Maar ook bij hen ontbreekt de kracht.

We staan met lege handen.
Er is niemand die een antwoord weet.
We moeten toch wel gaan beseffen
Dat we onze hoofden omhoog gaan heffen?

Want in de hoge hemel.
Daar zit een machtig God.
Hij regeert over dood en leven.
En laat de hele mensheid beven.

Kom laten we ons dan buigen.
Voor zulk een groot en machtig God.
Ons leven leggen in Zijn hand.
Het hele mensdom, ook ons land.

Ontferm U over deze aarde.
Vergeef ons onze schuld.
Om Jezus wil die met Zijn dood.
Ons Zijn genade bood.

Het geeft ons rust in bange dagen.
Dat U de macht in handen hebt.
Om in onzekerheid en smart.
Te schuilen aan Uw vaderhart.

Persoonlijk

Zo hebben we dan de eerste diensten gehad zonder gemeente in de kerk, met letterlijk een handje vol. Bijna niemand zien valt niet mee, al weet ik maar al te goed dat waar twee of drie in Zijn naam aanwezig zijn de Heere in het midden is en dat de discipelen niemand zagen dan Jezus alleen. Het blijft desondanks behelpen. Een Italiaanse priester in Robbiano vond daar trouwens wat op. Hij bediende de mis voor een groot aantal afgedrukte selfies die de parochianen hem hadden gestuurd. Ik vind dat een lapmiddel. We hopen en bidden dat we spoedig weer op kunnen gaan als voorheen. Maar dan niet zozeer uit gewoonte maar met heilbegeerte. Zowel gemeente als predikant. Pastoraat bedrijven per telefoon is ook al zo iets vreemds. Wat mij betreft nooit eerder gebeurd. En dan ook nog een gebed doen. In bepaalde kringen is dat helemaal niet vreemd maar in mijn geval wel. Ik moest er zelfs aan herinnerd worden. Bij een zieke wordt er toch gelezen en gebeden? Waarom niet wanneer men niet bij de patient op bezoek mag

komen? Het deed me denken aan –opnieuw– een pastoor die op bezoek kwam bij een zieke parochiaan in het ziekenhuis. Hij vroeg naar haar welstand en vertrok. Naast de patient lag de vrouw van een collega van me. Elke keer wanneer deze op bezoek kwam deed hij een gebed met haar. Toen de pastoor weer bij zijn parochiaan op bezoek kwam vroeg diens gemeentelid of de geestelijke een gebed wilde doen. De pastoor die dat niet gewend was pakte een brevier (gebedenboekje) uit zijn binnenzak en wilde gaan lezen. ‘Nee’ zei de parochiaan, ‘ik wil dat u tot God bidt zonder boekje met het hart zoals die man naast me dat doet voor zijn vrouw als hij haar bezoekt’. Hoe het verder gegaan is weet ik niet. Wanneer het een priester was als Guido Gezelle zou hij misschien gepreveld hebben ‘O, leer me arme dwaas hoe dat ik bidden moet’. Die zijn er overigens meer, dat mag u best weten.

Lieve landgenoten (Pamflet over de cholera)

Rondom de actualiteit van de pandemie van corona ging ik naarstig op zoek naar andere pandemieën die ook ons land niet oversloegen. Vorige week noemde ik onder de gemeenteberichten van Elspeet de pest. Ook de cholera is meerdere malen uitgebroken in ons land en heeft velen naar het graf gesleept. De eerst keer dat dit plaatsvond was op 25 juni 1832. Scheveningse vissers namen het vanuit Rusland mee. Deze vissers herstelden van de ziekte maar hadden er inmiddels velen besmet die niet beter werden maar stierven. De ziekte verspreidde zich al snel via Den Haag en Rotterdam door het hele land heen. Binnen een jaar tijd vonden 10.108 Nederlanders de dood. Daarna stak deze ziekte regelmatig de kop op. Tussen 1832 en 1868 stierven er in totaal 65.614 aan deze ziekte. We moeten daarbij wel bedenken dat het totaal aantal inwoners van Nederland een vijfde deel bedroeg van de huidige populatie. Met name de stad Leiden werd ernstig getroffen door die ziekte. Vooral in de verpauperde wijken vielen de meeste slachtoffers. Dat waren alleen in 1832 al 484 slachtoffers. De uitbraak van deze ziekte werd door de Heere gebruikt om meerderen tot bekering te leiden. Een van hen was Albert van Raalte die als student in Leiden de bloemetjes buiten zette. Ook al studeerde hij theologie.... Deze epidemie werd gebruikt tot een krachtdadige bekering. Hij kwam daardoor uiterst kritisch te staan tegen de leringen en praktijken die destijds in de vaderlandse kerk gaande waren en koos uiteindelijk voor de Afscheiding. Samen met de

medestudenten Brummelkamp, Gezelle Meerburg en van Velzen. Zij meenden dat bij bekering ook hoorde om zich los te maken van de vaderlandse kerk waar leervrijheid heerste, het verplichte zingen van de omstreden Evangelische Gezangen en het ontbreken van de tucht. Louis Bahler (later predikant o.a. te Elspeet en Oosterwolde) hoorde ook tot dat gezelschap maar bleef de vaderlandse kerk trouw, zonder overigens de kerkelijke leidslieden naar de mond te spreken, gezien zijn deelname aan diverse adressen tegen de Hervormde synode. Gedurende de periode dat de cholera woedde was er iemand die onbekend wenste te blijven welke een pamflet het licht deed zien bij de uitgever L. Herdingh te Leiden. Het heeft betrekking op de epidemie. Vanuit Gods woord roept hij zijn ‘lieve landgenoten’ op tot wederkeer.

Ik ben er niet achter wie de schrijver is. Ik heb een vermoeden dat het de Leidse oefenaar Johannes le Febre is die op zondagavond godsdienstoefeningen in huis hield. O.a. hield hij oefeningen over het boek Ruth die uitgegeven zijn bij J.H.den Ouden te Amsterdam. Waarom heeft de pamfletschrijver zich anoniem gehouden? We weten het niet.

We moeten bij het lezen wel bedenken dat het pamflet geschreven is enkele jaren voor de Afscheiding (1834), enkele jaren nadat de Belgen zich van Nederland losmaakten (1830) en iets langer geleden na de bevrijding van het Franse juk onder Napoleon (1795-1813). Ondanks de historische bepaaldheid zou het vandaag geschreven kunnen zijn. Vandaar dat ik het u doorgeef. Mogen we het allen ter harte nemen.

Lieve landgenoten!

Gij zult zekerlijk reeds gehoord hebben de droeve mare- die smartwekkende tijding, dat de cholera ook tot in ons vaderland is doorgedrongen, dat reeds vele, zelfs enige krachtvolle en sterke mensen onder de slagen derzelve bezweken zijn! In het Oosten ontstaan, is zij uit hetzelfde door Azie in Europa gekomen en heeft reeds vele landen en volken van dit werelddeel getroffen. Reeds voorlang hoorden wij van naburige volken welke verwoestingen deze gesel daar aanrichtte. Hoe vele duizenden onder haar slagen gevallen zijn. Hoe vele ouders van hun kinderen, hoe vele kinderen van hun ouders, hoe vele echtgenoten van hun echtgenoten, hoe veel broeders en zusters van hun broeders en zusters, hoeveel vrienden en betrekkingen van het dierbaarste, dat zij op deze aarde hadden, zijn afgescheurd! Helaas! Ook dit lot, staat velen onzer te beurt te vallen. Ook deze ramp is Nederland beschoren.

Dan, mijn lieve landgenoten! Gij, die boven zo vele andere volken begunstigd zijt onderscheiden voorrechten, -die nevens een voortreffelijk onderwijs, boven al ook door de leer van de Bijbel van uw vroegste jeugd bekend gemaakt zijt, met de enige ware God, -gij weet het, dat het geen bloot toeval, geen onbestuurde en onbestemde loop der natuur, maar een alles besturende Voorzienigheid alle dingen regelt. Dat zij het is van wie gezondheid en ziekte ons toekomen. Gij weet het, zo gij anders, hetgeen gij in uw vroege jeugd leerde, in uw verstand bewaard hebt, dat van God de Almachtige, de Schepper des hemels en der aarde, alle dingen afhankelijk zijn. Of weet gij het niet, dat de grote apostel Paulus, in zijn eerste toespraak aan de heidense inwoners te Athene, naar waarheid leerde, dat wij in die enige God leven, ons bewegen en zijn? Weet gij het niet dat de Godvrezende dichter van de 104e Psalm van die God, de Schepper en Onderhouder van al het geschapene zegt: 'Verbergt gij uw aangezicht, zij worden verschrikt, neemt gij haar adem weg, zij sterven en zij keren weder tot haar stof...?' Nu dan, lieve landgenoten, dit staat bij u vast, 't is God de Almachtige, de Schepper des hemels en der aarde en dus ook uw en mijn Schepper, Die deze ziekte tot ons vaderland gebracht heeft.

En waartoe leidt ons dit? Buiten twijfel tot vele en onderscheiden gevolgen. Wij zullen u er enige herinneren.

Wanneer wij in de samenleving van iemand iets ontvagen, hetzij goed of kwaad, vooral wanneer ons enig leed wordt aangedaan, dan vragen wij aanstonds naar het recht, naar de reden en naar het doel van hem die ons zoiets doet geworden. En deze vragen zijn natuurlijk. Want hij, die op onze toestand een gunstige of ongunstige invloed wil uitoefenen, wekt daardoor onze opmerkzaamheid. Velen zullen het nauwelijks durven wagen om te vragen met welk recht God ons deze ziekte toezendt; want zij die enig besef hebben van hun Schepper en Onderhouder en tevens van henzelf en hun afhankelijkheid, gevoelen reeds in hun hart, dat deze vraag voor 't minst zichzelf beantwoordt. Maar anderen, helaas, die noch hun Schepper noch hun Onderhouder noch zichzelf, zelfs slechts enigermate, kennen, nemen wellicht deze vraag op hun lippen, vergetende dat zij het zeer euvel zouden opnemen, indien iemand hun reken-schap afvroeg van hun vrije beschikking over hun eigendom. U dan, die deze vraag mocht doen, zeggen wij, bedenkt wie gij zijt, bedenkt wie God is. Hij is uw Schepper, van Hem ontving gij het leven, de gezondheid en alles goeds. Alles goeds en alles wat gij

zijt en alles wat gij hebt, zijt gij aan Hem verplicht! Hij gaf het u als een leengeschenk zonder enig toedoen van uw zijde, ten uwen nutte, opdat gij Hem zou leren kennen, groot maken en verheerlijken. Gij zijt alzo Zijn eigendom en al het uwe is het Zijne. Hij heeft dan ook het volkomenst recht om u hetzelfde te ontnemen, bovenal indien gij Zijn giften misbruikt. Daarom Hij dan ook gezegd heeft u daarvan reken-schap te zullen afvragen en u voor het misbruik Zijner goede gaven te zullen straffen.

Bedenkt dit, en vraagt nimmermeer met welk recht de Heere, de Heerlijke, de Almachtige, de God des hemels en der aarde, de Schepper van al wat leeft en bestaat uw Schepper en Onderhouder, u- kind des stofs, nietig en afhankelijk sterveling- u deze ziekte toezendt- maar bedenkt en onderzoekt ernstig bij uzelf of gij het, door Hem aan u geschonken leengoed naar Zijn wil, tot Zijn eer en heerlijkheid besteed hebt. Overweegt en berekent dit, en herinnert u dat diezelfde God, die eenmaal koning Belsazar in het midden zijner grootheid, eer en wellust op het onverwachts door de dood voor Zich deed verschijnen, ook nog leeft en ook tot u zeggen kan: 'Dien God in Wiens hand uw adem is, en bij Wie uw paden zijn, hebt gij niet verheerlijkt, daarom zal uw ziel van u weggedaan worden' (Daniel 5).

Maar waarom zendt God deze ziekte ook in ons vaderland? Gewichtige vraag voorzeker! Welaan, laat ons zien, wat wij naar aanleiding van Gods Eigen Woord u daarop antwoorden kunnen en mogen.

Wanneer wij mensen vragen: waarom? doelen wij daarmee niet de hoge God rekenschap af te vragen van Zijn handelswijze. Dit zou ons kleine, nietige aardwormen weinig voegen. O neen! God doet het en handelt met de inwoners der aarde naar Zijn vrijmachtig welbehagen en zulks met het meeste recht. Daarom zegt de apostel Paulus in zijn brief aan de Romeinen: 'Maar toch o mens, wie zijt gij die tegen God antwoordt. Zal ook het maaksel tot degene die het gemaakt heeft zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt? Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem?' (Rom.9:20-21a). Soms evenwel behaagde het de Hoge en Verhevene Zelf op te geven waarom Hij zulks deed. Zo leert ons diezelfde apostel in Rom.9:17: 'Want de Schrift zegt tot farao: 'Tot ditzelve heb Ik u verwekt, opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou en opdat Mijn naam verkondigd worde op de ganse aarde'.

Maar, wanneer wij vragen, waarom God iets aan ons doet, vooral in buitengewone omstandigheden, dan bedoelen wij daarmee een onderzoek, of wij mensen aan de hoge en vrijmachtige maar tevens wijze en

goedertieren God ook reden kunnen gegeven hebben, waarom Hij, overeenkomstig Zijn hoge volmaaktheden, zich gedrongen voelt zodanig met ons te handelen. Trouwens, God heeft Zich aan de mens willen openbaren in Zijn deugden en eigenschappen, opdat de mens zijn Schepper zou leren kennen en vrezen. Hij heeft Zich doen kennen als de goedertieren, liefderijke en genadige maar ook als de heilige en rechtvaardige God, Die te rein van ogen is, dan dat Hij het kwade zou kunnen aanschouwen. Hij heeft Zich doen kennen als de Wreker van het kwade; als Degene die de ongerechtigheid bezoekt, maar ook als Degene Die de mensenkinderen niet bedroeft of plaagt van harte. Redenen genoeg, voorwaar, om in buitengewone rampen vooral, ons zelf te beproeven en af te vragen, waarin kunnen wij die liefderijke, die lankmoedige, die goedertieren God reden gegeven hebben, dat Hij ons met deze rampen bezoekt. En dit mogen, ja dit moeten wij vragen, zullen wij van Gods handelingen met ons het gewenste nut trekken. Dit is Gods bedoeling.

God verdelgde de bewoners der eerste wereld omdat hun ongerechtigheden vele waren, zodat slechts Noach met zijn huisgezin overbleven, omdat hij genade in de ogen des Heeren gevonden had. Want hij was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslacht en wandelde met God (zie Gen.6:5-12).

God verwoestte Sodom en Gomorra omdat hun zonden zeer zwaar waren (zie Gen.18:21).

God verdelgde de inwoners van Kanaan omdat hun ongerechtigheden vele waren, zie onder anderen Deut.6:4 en 5. En hoe menigmalen zond de Heere pestilentie en hongersnoden onder Zijn uitverkoren volk Israel om hun zonden en overtredingen. Daarom werden zij naar Assyrie en Babel gevoerd, en waar zouden we eindigen, indien wij de wegen Gods met alle volken des aardbodems willen nasporen? Dan, daar het de hoge God behaagd heeft ons in Zijn Woord Zijn weg en leiding met het volk van Israel, vooral en bijzonder, te doen kennen tot onze lering en onderwijzing; en Zijn handelwijze met andere volken des aardbodems niet zo doorgaande heeft geopenbaard, zo vinden wij daarin één ons door God gegeven voorbeeld, waaraan ieder volk, en vooral ieder christelijk volk zich spiegelen moet, om de wegen des Heeren te leren kennen.

En nu, lieve landgenoten! Zou de God des hemels en der aarde, de hoogste Wijsheid, ons nu deze volksramp toezenden zonder reden, zonder doel? Zou het zijn omdat wij Hem eren en vrezen en Zijn geboden bewaren? Wie zal dwaas genoeg zijn dit te verne-

men!!! Of herinnert ge u niet, wat Mozes zegt uit Gods naam in Deut.7:9 en 10?...

Lieve landgenoten! Roemt dan niet op uw verlichting, zegt dan niet, wij hebben Gods Woord en Evangelie, of had het oude volk Gods niet evenzeer Zijn Woord en Zijn wet, Zijn getuigenis en Zijn beloften? Verheft u niet op uw godsdienstigheid en op vele deugden waarop gij in meerder of in minder mate u nu en dan verhovaardigt. Nee, het is voorzeker niet omdat gij God vreest en Zijn geboden bewaart, dat de Heere u bezoekt, maar om de hardigheid uws harten, omdat gij afgeweken zijt van de Heere na te wandelen in zovele opzichten.

Hoe lang heeft de Heere u verdragen, hoe lang in Zijn lankmoedigheid gekastijd, maar gij verhardde uw nek, en nu zal de Heere andermaal en krachtiger Zijn hand over u opheffen.

Herinnert gij u niet, dat de Heere u weldeed en uit de hand van uw overheersers bevrijdde. Hoe spoedig vergat gij Zijn weldadigheden, en hoe menigeen zei het, hetzij openlijk of in het hart, gelijk de kinderen Israels: Waarom hebt Gij ons uit Egypte geleid en in deze woestijn gebracht? Herinnert gij u niet, hoe de Heere, dan eens door onvruchtbare jaren, dan eens door veesterfte en ziekten, dan eens door grote buitengewone overstromingen, en nu onlangs door de opstand in de zuidelijke gewesten van het Koninkrijk der Nederlanden u wilde doen opmerken, dat de Heere redenen had u te tuchtigen? En nu, nu dit alles geen invloed op uw hart en op uw leven gemaakt heeft, nu komt de Heere ook met deze gesel der verwoesting!

Landgenoten, wie ge ook zijt, opent uw ogen en ziet. Verootmoedigt u onder de krachtige hand Gods. Laat ons een ieder zijn zonden en afwijkingen nagaan en bedenken. Laat ons die voor onszelf, en wij allen te samen met koning en overheden voor de Heere belijden. Hem Die groot is van goedertierenheid en genade in de enige Middelaar tussen Hem en ons, te voet vallen en Hem vergeving vragen in het bloed van het Lam. Ja, het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn, want een ieder onzer van de grootste tot de kleinste, overheden en leraars, burgers en ingezetenen, wij allen hebben onze weg verdorven. We hebben de Sabbath, de dag des Heeren ontheilgd, wij horen dagelijks Zijn heilige naam misbruiken en verguizen. Wij zien overal aan onze vermeende eigenwaarde, aan onze eigengerichtigheid, eigenliefde, hoogmoed, roem, eer, grootheid, als aan zo vele afgoden offeren. Wellust en lichtzinnigheid, dronkenschap en overdaad, worden bij velen nauwelijks meer als ondeugden be-

schouwd. En een vals vertrouwen op God buiten Christus en zonder verootmoediging des harten is de grond van veler hoop! Huiselijke godsdienst wordt schaars bij belijders van het christendom gevonden en de weinigen, die bij het diepe besef van hun schuld en onwaardigheid de enige ware weg ten leven in Christus zoeken te bewandelen worden met smaadheid en scheldwoorden overladen! Zij danken wel hun Heere dat zij waardig geacht worden om Zijnentwil smaadheid te lijden maar bij u is het tot een oordeel.

De leer, waarbij, volgens Gods Woord, de mens bij zijn diepe ellende en verdorvenheid, bij zijn volslagen onmacht ten goede bepaald wordt, waarbij God voorgesteld wordt, ja wel als barmhartig en genadig maar ook als heilig en rechtvaardig –wat zeg ik? als een verterend vuur buiten Christus (Deut.4:24 en Hebr.12:29), waarbij Christus als de Zoon van God, als enige Weg, de Waarheid en het Leven, en het waarachtig geloof in Hem als het enige middel ter onzer zaligheid zuiver verkondigd wordt, waarbij de onmisbare noodzakelijkheid der wedergeboorte en vernieuwing des harten door de Heilige Geest aange-toond wordt, deze leer, wordt spaarzaam gehoord, maar menigmaal in tijdschriften en van leerstoelen of ter zijde gesteld en bespot en belasterd.... Maar waartoe zouden wij alles opnoemen, waarin wij en ons volk, onze overheden en leraren, onze burgers en landgenoten van de recht weg afgeweken zijn. Waar toch zouden wij het einde vinden? Dat slechts een ieder zijn hand in eigen boezem steke. Dat slechts een ieder tussen God en zijn geweten vrage, of, en waarin hij zichzelf te beschuldigen heeft. En indien deze vraag ernstig gedaan wordt, met inroeping van het ontdekkend licht van de Heilige Geest, hoe vele duizenden zullen met de tollenaar moeten uitroepen: 'O God, wees mij zondaar genadig!'

Wij bidden u dan, lieve landgenoten, onderzoekt en doorzoekt uzelf bij het licht van Gods Woord en onder inroeping van de Heilige Geest uw harten voor de Alwetende en Alomtegenwoordige, en voeg gij zelf de lijst van uw afwijkingen bij onze algemene wenken en gij zult niet nodig hebben, dat wij u meer de vraag beantwoorden waarom zendt God ook deze ziekte in ons van Hem afgeweken vaderland?

En nu dan waartoe, met welk doel, zendt de Heere der heren ook deze tuchtiging in Nederland?

Hij schonk ons Zijn weldaden en gunstbewijzen om ons te dringen tot bekering. Dat leert ons Zijn Eigen Woord. En nog, nog op dit ogenblik zijn Zijn goeder-tierenheden vele over ons. O, dat wij ons er door bewegen lieten om die goeder-tieren God in het aan-

gezicht van Zijn Zoon Jezus Christus te zoeken! Maar Zijn wijsheid en heiligheid vordert, dat Hij dezelve nu vergezeld doet gaan met Zijn oordelen, of deze ons tot onszelf mochten doen inkeren en tot bekering leiden! Wij, wij kunnen en mogen en willen niet beslissend uitspraak doen, of, en in hoeverre deze ziekte als een straf of kastijding moet beschouwd worden. Gij, die onder de slaande hand Gods u voor Hem vernedert en onder Hem bukt, gij die u door dezelve tot de Heere gebracht ziet, en door de enige Middelaar Gods en der mensen, ziende op Zijn lijden en sterven, tot Hem wederkeert, gij moogt deze bezoeking voorzeker als een liefdevolle kastijding aanmerken. Maar gij, die geslagen wordt en geen pijn voelt, gij die uw nek verhardt en de verzenen tegen de prikkels slaat, gij zult in de naderende eeuwigheid beter dan wij kunnen beslissen of deze volksramp ook u tot een straf geweest zij!

Lieve landgenoten! Och of gij ook bekende, ook nog in deze uw dag hetgeen tot uw vrede dient (Luk.19:42).

Maar er is meer. De Heere wil u door deze volksramp uw nietigheid en afhankelijkheid, de broosheid en onzekerheid van het leven leren. Hij wil u doen opmerken en beseffen, dat uw leven geheel en al in Zijn hand is. Dat Hij het is van Wie u ten enenmale afhankelijk bent zodat alle menselijke voorzorg en wijsheid, alle middelen zonder Zijn zegen tevergeefs zijn. Hij wil u leren opmerken en beseffen dat gij stof zijt en uw ziel niet voor deze aarde geschapen is. Hij wil u het nietige dezer aarde en van al uw verwachtingen op dezelve doen inzien, en uw begeerte opwekken tot een beter, een zekerder, een blijvend goed, hetwelk u bij uw sterven niet verlaat, maar integendeel vermeerderd wordt.

Daartoe, met dat doel zendt de Heere des hemels en der aarde u, bij zo vele nog overgebleven zegeningen, ook deze volksbezoeking, deze ziekte.

Wij bidden u dan, burgers en ingezetenen van Nederland! Let op de slaande hand Gods. Hierdoor wil Hij u tot Zich trekken! Jezus Christus aan Wie de Vader alle dingen in handen gegeven heeft roept u: 'Want alzo lief (zeide Hijzelf) heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enig geboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verderve maar het eeuwige leven hebbe' (Joh.3:16). Hij, de Zone Gods, de Christus, de Middelaar Gods en der mensen, Hij roept u: Hij wil u de weg leren die gij wandelen moet, om tot God te gaan. Hij Zelf baande die door Zijn eigen bloed. Hij heeft verzoening met God aangebracht. Hij wil u door Zijn Geest tot God brengen. Daartoe wil Hij u vernieuwen in de geest uws ge-

moeds, opdat gij de enige waarachtige God zou leren kennen en Hem Die Hij gezonden heeft. Want in die kennis is het eeuwige leven. Wendt u dan tot Hem, Die gij tot nog toe slechts bij name kent. Opent uw hart voor Hem, opdat Hij tot u inkome en Zich aan u openbare. Geeft Hem uw hart, opdat Hij in hetzelfde regere en leve en gij Hem leert eerbiedigen en liefhebben als uw Heere. Geeft u gans aan Hem over, opdat gij niet meer uzelf moogt toebehoren maar Hem Die voor u gestorven is. En gij also dag aan dag moogt leren inzien en geloven, dat alle leidingen Gods voor u leidingen der liefde, leidingen eens Vaders in Christus geweest zijn. Zo zult gij in leven en sterven veilig zijn.

Zo zal door deze volksbezoeking de God onzer vaders bij u het doel bereiken, hetwelk Hij Zich voorstelde. Zo zal Hij daarin verheerlijkt worden. Want dit is het einddoel van al Gods daden. En zou gij daartoe niet willen werkzaam zijn, volk van het gezegende, van het beweldadigde Nederland! Zou gij u niet willen bekeren tot de God uwer vaders, van die vaders die tachtig jaar lang strijdende, goed en bloed veil hadden voor die godsdienst waarvan Christus het Fundament is, en die, door Gods genade, de enige ware troost in leven en sterven, de enige weg tot de kennis der zaligheid en tot het verkrijgen daarvan is? Hoe, zou gij de verachtelijke naam van een ondankbaar volk willen waardig worden en daardoor u zelf voor tijd en eeuwigheid verderven, terwijl ge uw naam schandvlekt?... O nee, wij wachten betere dingen van u, wij bidden betere dingen van de God en Vader van onze Heere Jezus Christus voor u, en smeken Hem, dat Hij Zijn Geest op Nederland uitstorte, opdat het enige middel van onze redding niet veronachtzaamd, niet verworpen worde!

En gij, die de Heere in meerdere of mindere mate hebt leren kennen; gij die geleerd hebt de wegen Gods te overpeinzen en geen lust hebt uw Weldoener smarten aan te doen, bedenkt ook gij mijn lieve broeders en zusters! Waarin gij de Heere gegeven hebt ons volk en vaderland dermate te tuchtigen. Gij kent de weg die tot de Vader leidt. Welaan dan, verootmoedigen wij ons voor Hem, vragen wij de Vader van alle barmhartigheid en vertroosting, dat Hij ons om Zijns lieven Zoons wil, bij het licht des Heiligen Geestes doe zien waarin wij van Hem zijn afgeweken; dat Hij ons door die Geest kracht schenke om de nog overgebleven zonden in ons te verbreken; dat Hij ons leide op de weg Zijner gerechtigheid, opdat wij heilig worden gelijk Hij heilig is!

Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben, om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,

Op een versen en levenden weg, welken Hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, door Zijn vlees;

En dewijl wij hebben een groten Priester over het huis Gods;

Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten, en het lichaam gewassen zijnde met rein water.

Laat ons de onwankelbare belijdenis der hoop vast houden; (want Die het beloofd heeft, is getrouw);

En laat ons op elkander acht nemen, tot opscherping der liefde en der goede werken;

En laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet, dat de dag nadert. (Hebr.10:19-25).

P.S. Die laatste tekst kan helaas momenteel niet letterlijk gerealiseerd worden. Laten we derhalve de moderne middelen gebruiken totdat –wat God genadiglijk schenke- de epidemie is uitgewoed M.v.K.).

de redactie